

ORADEA-MARE (MAGYARAD)
30 August st. v.
Dumineca
11 Sept. st. n.

Va esti jola si dumineca.
Redactiunea in
Közép-utca nr. 395.

Nr. 65.

ANUL XVII.
1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru Românii 2 gabteni.

Gradina mitropolitana.

Industriași români.

Industrie română.
Trăsuri.
Cereale și unelte economice.
Produse agricole.

Vinuri și ra-
chiuri.

Industrie.

Industria țerancelor române.

Alee de brați.
Cară și plu-
guri.

Montanistica, anticități, școala Asilul Elena.
Pe pereți tablouri din Asil Elena.
Un resboiu.

Școala Asilul Elena Dómma.
Pe pereți tablouri.

Sculptură în lemn
și aurită.

Opere tipografice.

Școala și anatomie.

FLORI.

Spelare de aur.

Un resboiu.

Școala din Nasend.
Pe pereți, portrete și tablouri.
Asilul Elena.

Epocița de vite.

Lucruri de dame și de țerance.
Pe pereți covore.

Lucruri de dame și
de țerance.
Industria țerancelor
române.
Lucruri de mână ale
danelor.

Pe pereți covore.
Industria țeranelor române.

Trăsuri și
mașine.
Alee de brați.

I n t r a r e.

Planul si aranjamentul expozitiei romane din Sibiu.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Regina.

Încă dorii dimineții numai rața cea de 'ntăiă
Aruncase peste cerțuri în adâncul răsărit ;
Ea, pe sinul meu plecată, vĕrsă lacrimi arginție,
Eu, cu-adio trist pe buze, o priviam înmărmurit.

Și sosind cĕsul durerii, i dĕise cu-amărăciune:
„Adio, dragă fericire!“ și plecai duios plângĕnd ;
C'o iubii și me iubise dĕle multe, lungi și bune,
Și trăiam în dulci speranțe, ca copiii fără gând.

Numai eu și cerul scie, dela trista despărțire,
Câte vĕnturi furióse carbăciră luntrea mea . . .
Tótă rața par' că-mi spune din trecut o suvenire . . .
Și tot vĕntul par' c'aduce un glas jalnic dela ea . . .

Di și nópte, par' că 'n ochii-mi nălucește mândra-i față,
O tot strig : „Regino dragă! Vino, șterge chinul meu!“
Ci 'ndeșert! O cer! d'ai face se-mi dispară-a vieții cĕtă
Într'un vis . . . durerea lumei sĕ o 'ngrop cu mine eu!

De când luna-i dómna nóptii, dĕle-i domn sórele 'n culme,
Nu s'a mai vĕdut o nimfă ca Regina, draga mea:
Nóptea 'n somnu-i. s'o admire se furau ângeri în lume.
Și dĕia eră mai lungă, sórele când o vedea!

De când harfa-i nu mai cântă, a rĕmas lumea pustie,
De când buza-i nu-mi șoptește, s'a făcut totul mormĕnt ;
Pentru mine nu mai este mângăere, bucurie,
Vremea-i scurtă, nu-i destulă sĕ me plâng și sĕ me cânt.

Ah! Ca mine nu-i ființă alungată de furtune . . .
Ce sĕ fac? Așă-mi e sórtea! Stringe-voiu durerea 'n sin,
Punĕnd sĕra la cap petró și la inimă carbune,
Voiu sĕ dorm scaldat în lacrimi p'âșternutu-mi de pelin!

Iason Bianco.

Mintea și norocul.

— Novelă. —

(Urmare.)

Acum însĕ trebuie sĕ părăsim pentru câțva timp pe Lițu, cu mintea sa cu tot, din care, după cum vom vedĕ mai târziu avea mai puțin de cât din noroc, cu tóte că el sĕ lăudă tocmai cu aceea ce avea mai puțin, și disprețuia ceea ce avea mai mult și mai bun. Asemenea lucru sĕ întĕmplă însĕ și pe la alți ómeni, după cum vĕ puteți convinge pe fie-care dĕ ce merge, dĕcă aveți ochi sĕ vedeți, și urechi, sĕ auđiti.

Până acum cu tótă starea destul de tristă a Lițu-lui, tot ne-a îngăduit inima ca sĕ mai aruncăm ici, colea câte o glumă printre șirurile noastre. Acum însĕ, vĕ rugăm a vĕ prepară, ca sĕ auđiti niște lucruri triste și îngrozitoare. La început a sĕ vi sĕ pară, că schimbându-ne glasul am schimbat și istoria noastră, dar asta va fi numai o părere și la cele din urmă veți cunósce, că nu s'au rupt itele istoriei noastre, și că este țĕsută cu douĕ feluri de tort, dar este întrĕgă.

V.

În o stradă dosnică din capitala Bucuresei șĕdea în niște case boeresci cocóna vĕduva lui Vămescu cu fiă-sa Linica. Trăiau în linisce și pace, căci erau sântóse și aveau tóte din berechet. La traiul lor cel bun, ajută mult și o servitóre îndemánatică, care scia sĕ mulțămescă atât pe betrána Vămescă, cât și pe tinera Linica întru tóte. Servitóreá, o sĕcuiancă de prin Ciuc, sĕ avea bine și cu rĕndașul (servitorul de curte) astfel

încât eră bine vĕdută de tótă casa și nu eră bănuită de nimeni de cel mai mic rĕu.

Într'o dimineță de primăveră jupănĕsa Rosa, așă sĕ numia servitóreá de sĕcuiu, eși în curte și chiemănd pe rĕndaș i dede o bucătică de stofă și i dĕise sĕ mĕrgă, sĕ caute prin prăvălii și sĕ aducă o bucată întrĕgă de stofă întocmai după mostră, căci așă poruncise cocóna.

Rĕndașul sĕ duse, colindă tóte prăvăliile, dar nu găsi nicăiri stofa căutată. Trecuse mai bine de trei óre când sĕ întórse acasă, unde găsi pe jupănĕsa măturănd prin curte.

Cu tóte că această ocupațiune eră de datoría rĕndașului, el nu găsi nimic suspect întru această, cređĕnd că jupănĕsa s'ar fi însărcinat cu măturatul curții, ca sĕ-i ușureze din munca lui, de vreme ce-l trimisese sĕ umble rătăcit.

— Bine că ai venit, — cu aceste cuvinte íntimpină Rosa pe rĕndaș, — dĕcă ai mai fi întârziat vr'un sfert de ceas, a-ș fi plecat și eu la moșie după cocónite.

— Apoi am umblat tóte prăvăliile după v'o materie, dară n'am putut găsi în nici o parte ca sĕ fie întocmai, — rĕspunse rĕndașul.

— Cocónițele n'au mai voit sĕ te aștepte. S'au dus la moșie, și mi-au poruncit sĕ merg și eu, îndată ce te vei întórce cu stofa. N'ai găsit barim vr'una, care sĕ fi sĕmĕnat cu asta?

— Ba de sĕmĕnat sĕmĕnă ele mai multe, dar dta imi dĕiseși, sĕ fiă întocmai.

— Du-te și adu-mi una care va sĕmĕnă mai bine. Bani ai la dta, plătesce, dar spune că dĕcă nu i-a placĕ cocóniței, s'o ia înapoi. Eu te aștept aici, vino 'n grabă, ca sĕ nu mai întârziĕsc cu dusul. Unde dĕici că ai găsit materia care sĕmĕnă mai bine?

— În o prăvălie din lipscănie.

— În Lipscănie! bine! — dĕise Rosa, — du-te! Până când cređi, că te vei întórce?

— Ca într'un sfert de ceas, — rĕspunse rĕndașul pornind.

— Bine, bine, până atunci voi găti și eu.

Ca peste un cart de óră rĕndașul sĕ întórse cu stofa.

Rosa il așteptă în curte.

— Cât ai mai zăbovit iĕrăși! iĕtă trebuie sĕ plec îndată. Dĕcă nu ne vom întórce până la vr'o duminĕcă, a dĕis cocónițele, sĕ vii luni după noi. Dar sĕ inchidĕi porțile bine.

Cu aceste cuvinte Rosa sĕ duse.

Rĕndașul deprins cu asemene dispozițiuni, íși vĕdĕ de ale sale, fără de a sĕ gândi nici la bine nici la rĕu.

La pórtă urlă un căne neíncetat.

Rĕndașul sĕ încercă în mai multe rĕnduri al isgoni, dar cănele revenia mereu sĕ urle la pórtă.

Vecinii sĕ scandalisără de acest urlet neíntrerupt, iĕr vecinele bĕtráne începură sĕ cobescă a rĕu.

— Nu-i semn bun, — dĕceau ele, — sĕ va întĕmplă în curĕnd vr'o mórte la casele Vămesci.

Epistatul mahalalei trecĕnd p'acolo sĕ opri la acest urlet infernal, și auđind cuvĕntul de „mórte“ rostit tocmai în acel moment dinaintea lui, sĕ gândi îndată la vr'un omor, căci ca om al poliției avea gândul tot la rele, cum dĕice vorba ceea : „Cine-i flămĕnd, pânea-i în gând“.

— Ce-i Andreiu? — așă eră numele rĕndașului, — dĕise epistatul deschidĕnd pórtă.

— Ce sĕ fiă? — rĕspunse Andreiu.

— De ce urlă șarla asta dinaintea porți?

— De, sciu și eu!

— Lumea vorbește de morțe, de omor, de câte toate.

La aceste cuvinte rândușul Andreiu, care era om superstițios, și care se scia singur în totă casa, creșu că urlatul cânelui i-ar prevesti morțea sa, se îngâlbeni și începă să tremure de groza morții.

Atât i trebuia epistatului. Fața spăriată a rândușului îl convinse în prepusurile sale cele rele.

— Unde-i stăpână-ta, — întrebă acum epistatul.

— S'a dus la moșie

— Când?

— Ca de vr'o două césuri —

— N'am văđut nici o trăsură eșind din această stradă, cu toate că stau de ađi diminetă aici de gardă. Minți ticălosule.

La această apostrofă pe cât de brutală tot atât de neașteptată, sormanul Andreiu remase cu gura deschisă, nesciind ce să răspundă reprezentantului legii severe.

— Hai ticălosule, vină de-mi arată odăile.

Andreiu se confușiă din ce în ce mai tare. Nu scia cum să-și esplice această furtună venită din chiar senin asupra capului său.

— Sânt închise toate odăile, — i fu răspunsul la provocarea epistatului.

— Ne vom uită prin geam, plăcă 'nainte, — cu aceste cuvinte epistatul se duse, mânănd pe rânduș înaintea sa, spre case, care erau numai cu un cat, de puteai să veđi prin ferestrii în odăi.

— Văđut'ai că esti un talhar! văđut'ai că s'a întemplat ceva, — ăise epistatul după ce aruncase o privire prin ferestă în una din odăi, — patul nefăcut, odăile toate răscolite! Dar așu lasă cocónele casa, când se duc la moșie? hein, talharule, ucigașule.

— Eu ucigaș? ia sēma ce vorbești, — exclamă rândușul care după câte toate își perduse răbdarea și i venise arțagul.

În acest moment întrând una din vecinele curioșe pe pórta, ca să veđă ea cu ochii ei, ce face epistatul, ce se întemplă în acea curte dinaintea căreia urlă cănele atât de amarnic, și lasând pórta deschisă, veniră după ea și alte femei, și încă ver o căți va băieți, cu care ocaziune intră și cănele în curte și merse drept la ușa, care ducea în beciul (pivnița) caselor, urmându-și acolo urlatul cu inverșunare nespūsă.

— Acolo se mergem, acolo, — strigă epistatul mânănd pe rânduș la ușa becului.

După epistat și după rânduș năvăli totă lumea de prin curte, ba năvăli și lume de prin stradă, căci trecătorii văđend agitațiunea celor adunați, intrară ca să alle ce să petrece.

Ușa dela becu nu era închisă cu cheia, deci epistatul n'avea de cât să întindă mâna pentru a o deschide.

Lumea se imbulzá împregiurul seu, cei din apoi se ridicară pe vârful piciórelor, ca să póta vedé și ei.

Când se deschise ușa, un strigăt de spaimă eși din mulțimea de guri.

Ietă ce aspect se presentă în acel becu.

Cocóna Vămésca zăcea pe scările becului, cu o frânghie lungă înfășorată de gút, strînsă, sugrumată, mórta, cu limba scóasă, gura cu spumă, fața înverđită, ochii deschiși, stâlpiți. Mai în jos la gura becului, zăcea fiă-sa Linica, și ea sugrumată, și ea mórta, cu peptul strivit.

— Na, na, vedeți de ce a urlat cănele, — ăise epistatul într'un gemet, apoi intorcându-se cătră rândușul Andreiu, i strigă cu voce aspră, — pornesce, hai, înainte la pușcărie! — cu aceste cuvinte îl imbrânci pe

rânduș, care stetea cu ochii înholbați, cu gura încleștată, tremurând peste tot trupul.

— Du-l, du-l la pușcărie, — strigă mulțimea iritată și infuriată, — du-l la ocne, la ocnele părăsitate să-l duci, pe nelegiuitul de el.

După ce se luaseră măsurile pentru ca să remână supravegheria trebuincioșă la fața locului, Andreiu fu condus la parchet (criminal) unde urmă instrucțiunea (cercetarea crimei sale).

El negă mereu, nu scia nimic despre omor, ăicea el, de vreme ce fusese trimis în piață să caute o stofă, de vreme ce nu fusese acasă când cu severșirea omolui, și altele d'astea.

După spusele lui, totă vina trebuia să cadă pe jupănésa Rosa. Ea perise din Bucuresci și nu i se găsiă niciăurea urma.

Publicul se interesă mult de acest omor. Unii-l credea pe Andreiu nevinovat și ăiceau, că Rosa singură ar fi severșit fapta. Alții ăiceau, că singură n'ar fi fost în stare a sugrumă două ființe, și că Andreiu ar fi complicele Rosei. Dar toți recunoscăeau, că până ce nu va pune justiția mâna pe secuiancă, nu se va puté cunósce ițele acestei cruđimi grozave.

Dar o altă cestiune și mai interesantă agitá pe mulți ênși. Mai interesantă cestiune? Ce pôte fi? De bună sēmă o cestiune de bani. Așá este. Sē nascuse întrebarea, că cine va moșteni avuțiile Vămesci, de vreme ce nu se constatase, care din două murise mai întâiu: muma sēu fēta. Căci decă murise mai întâiu muma, apoi moștenise dela dēnsa fēta, ier dela fēta, rudele ei, care erau și rudele repausatului Vămescu; decă din contra murise mai întâiu fēta, apoi atunci moștenise dela ea muma, deci în acest cas rudele Vămescului n'ar fi avut nici un drept la moștenire, ci numai rudele ei. În Bucuresci nu se aflau de cât numai două persoane, care se înrudiau cu această familie, dar din partea bărbatului. Erau coconul Fănică, și coconul Mitică Vămescu. Acestia se încercară a se pune în posesiunea moștenirii, dar tribunalul ceru, ca mai întâiu să dovedescă cel puțin, că nu există nici o rudă din partea Vămescii. Se puseră să caute. Înainte de toate erau siliți să descopere locul de nascere al repausatei. Lucru cam greu, căci familiile române, mai ales în România își preschimb numele din generațiune în generațiune; fiul nu se mai numesce cum s'a numit tata; este greu de a da de urmă chiar la descendenți bărbătesci, apoi cu cât mai greu la femei, care iau numele bărbatilor. În acest cas nici coconul Fănică, nici coconul Mitică nu sciau numele de familie al repausatei cocónei Vămescă, de cum se fi sciut numele ei strămoșesc. După nume nu putea să dea de ceea ce căutau. Era de lipsă să găsească persoane, prietene, cunoscuți al repausatei, pentru a găsi familia lor. Din întemplare cocóna Vămésca nu pré avuse amice, sēu decă avuse nu scia nici Fănică nici Mitică de ele. Căutară cocónii o sēmă de vreme fără spor... Când de odată se respândi svonul, că s'ar fi prins ucigașii, că ar fi marturisit nelegiuirea lor, din cap și până 'n sfirșit, și că rândușul Andreiu ar fi nevinovat. Lumea îl și veđu pe Andreiu peste curénd prin strade, deci îl liberase dela Văcăresci, deci era în adevér nevinovat.

VI.

Bidinescii patria Lițului este un oraș măricel, curățel, însă numai în comparațiune cu urbele din România liberă și regală.

Theochar Alexi.

(Va urmă.)

S A X O N

Calindarul săptămânei.

Dziu'a sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbatorile.	Sorele resare	Sorele lapune
Dumineca	30	11	PP. Al. Ioan și Pav.	5 40	6 20
Luni	31	12	Brăul Préc. Mariei.	5 42	6 18
Martți	1	13	† Cuv. Simeon stălp.	5 44	6 16
Mercuri	2	14	Muc. Mamant.	5 45	6 15
Joi	3	15	Muc. Autim.	5 47	6 13
Vineri	4	16	M. Vavila și Moisi P.	5 49	6 11
Sâmbeta	5	17	Pror. Zacharia.	5 51	6 8

Esposiția română din Sibiiu.

II.

Planul și aranjamentul.

Să intrăm acuma în localul esposiției!

Acesta se află în grădina mitropolitană. E simplu, construit numai pentru acest scop din lemn de brad. Are forma de L. Frontul e de 60 metri lung și de 10 larg; ier aripa din mijloc are 25 metri lungime și 10 lărgime. La mijloc, în fruntea porții de intrare, felfăie un stindard alb, semnul pazei.

Ca și aceia, cari n'au participat la acesta esposiție s'e-și potă formă o idee macar și palidă despre planul și aranjamentul ei, punem sub ochii cetitorilor nostri în fruntea acestui numer o schiță, care doră va puté s'e ofere indicațiunile necesare în privința acesta. În esplicațiunile ulterioare binevoiti dar a ve servi de aceea.

Dela stradă până la pórta de intrare în esposiție ne conduce o alee de brađi din munții Carpați, lângă cari de ambele părți sunt espuse diverse instrumente agricole. Între aceste atrag atențiunea plugurile lui Dimitrie Gite din Oradea-mare și un ciur de vânturat, care-ți pune grăul gata în sac, gătit de mésarul Vasilie Ardeleanu și de lăcătușul D. Secheliu în Sibiiu.

Întrând, ne aflăm vis-à-vis de o piramidă. S'e-î dicem: Rotunda! Acesta are două etagiuri. Ambele conțin lucruri de mână ale elevelor din institutul Asilul Elena Dómna din Bucuresei, care se află sub patronađul reginei Elisabeta a României.

Acest institut, premiat și la esposiția din Viena, s'a represintat și de asta-dată prin așa de multe și frumoșe obiecte, încât nu putem s'e le trecem fugitiv prin o revisită sumariă, menită d'a semnală numai aranjamentul, ci ne vom face plăcerea d'a ne ocupă de ele într'un articol special.

Din obiectele Rotundei amintim dară acuma numai cele două costumuri femeiesci, dintre cari abia poți s'e-ți alegi pe cel mai frumos. Ambele sânt pr'e frumoșe, și alegerea e numai cestiune de gust. Unul, cel din față, pare a fi mai simplu, însă numai la aparință, și tocmai prin acesta se probéză arta cu care e făcut; colórea predominantă i este cea albă, pe care se aplică apoi cu un gust fin (de cătră dșóra Cristescu) cea mai delicată cusătură cu fire de metasă; peptul, mănecile și surțul sânt un cap-de-operă, în deosebi sânt admirabile vargele de pe măneci, compuse din niște stelișóre negre, cari se termină într'un punct v'enet stralucit; brăul, ce at'ernă d'a stânga, flutură până la genunchi și are în cap'et țoțori de metasă. Partea dinapoi ni presintă o suprinde: o tunică modernă. Va s'e dică, acest costum pare a fi menit s'e întrunescă stilul poporal cu moda de salon. Încercare cam îndrezn'etă. Prețul e

500 lei, și l'a cump'erat dl Diamandi I. Manole din Brașov.

Celalalt costum, (de dșóra Maria Tomescu,) a p'as-trat complet originalitatea. Este mai scump decorat, costă 630 lei, și toți trecătorii il admiră. Asemene e v'endut. Se compune din cămașă albă și catrință n'egră, ceea ce i dá un colorit cam întunecos, care însă e cu multă artă contrabalanțat de strălucita împodobire care i forméză lustrul.

Din obiectele piramidei vom mai amintí de asta-dată numai o perinuță de atlas violet, pe care se află o minunată cusătură de „frivolitate“ esecutată de dșóra Smarandița Popovicíu, una din profesórele Asilului Elena Dómna, care, dimpreună cu o altă profesóre a aceluí institut, dșóra Eleonora Alesandrescu, petrece asemene la esposițiune, trámise am'endou'e d'a arangiá obiectele Asilului și d'a împ'artăși publicului visitător informațiunile cerute, ceea ce am'endou'e și făc'ură cu multă complesanță. Perinuța dșórei Smarandița este una din frumusețile esposiției; un amator de acesta specialitate, contele Wenckheim, a și cump'erat'o.

Piramida rotundă, pe ambele sale etagiuri, afară de aceste două costumuri, conține multe părți de îm-brăcăminte, apoi flori, covóre, la cari însă vom reveni de alta-dată în articolul deja promis.

Vom mai spune dar numai, că v'erful piramidei e decorat cu flori, și vom trece înainte.

Vom începe revista n'óstră în partea dreptă. Aici, de cătră p'arete se află aședate obiectele cari sânt decórea și fala esposițiunii, căci acele forméză o specialitate română: industria de casă a țerancelor n'óstre.

Aici vedem o mulțime de cămăși, iie, cătrinte, surțe, procovițe, pânzăt'ure, ștergare, fețe de perini, fețe de mesă, mărâmi, ciorapi, brodării etc. tóte eșite din mánile țerancelor române și admirate în continuu de toți visitătorii.

Pe p'areți at'ernă niște covóre făcute de țerance și de dame; între aceste ni atrag deosebit atențiunea: un covor în mijloc cu o mare grupă de flori, țesut de d. Rachila Porcius din Rodna-veche, un covor de pat (lucru de mână) de dșóra Leontina Colcer din Blaș, un covor de lână (și colorile product propriu) de dna Veronica Cuteanu în S'ecadate, altul de 3 metri în lungime de Rachila B. Neagoe în Vistea inf., unul de mesă de Lucreția Adamovicíu în Abrud, de Maria Jacobescu în Veresmort, de Ana R. Simu inv'etător'esă în Orlat, două de Aneta de Stoica n. Gheaja în Sibiiu, unul colorat de Domnica Vasilichi în Năs'ud, de Iuliana Țeraranu în Șermaș, de Ioana Rebega în Gura-Riului, de Florentina Ternoveanu în Abrud, două de Maria Cristea în Toplița română și altele.

În fund g'asim asemene industrie țeránescă și lucruri de mână de ale damelor, între cari este remarcabil un divan obdus cu materie t'orsă, țesută și cosută de dna Iudita Macelar și surorile sale.

Întorc'endu-ne cătră piramidă, în drepta, ni se presintă i'erăși lucruri de dame și de țerance. Pe p'arete asemene lucruri. Dintre aceste din urmă amintim o față de mesă pentru prestol bisericesc de dșóra Valeria de Pop.

În mijlocul acestei aripi a esposiției se află lucrurile de mână ale damelor și cele mai scumpe obiecte de industrie casnică țeránescă. Din cele prime amintim elegantele perine de divan din atlas, cu broderie caneva, pe fond terno, pe catifea, postav sur deschis, cu flori de m'etasă, lână, postav etc., între cari escelează una de dna Maria Cosma din Sibiiu pe terno roșu cu fire de m'etasă închisă de diferite nuanțe, asemene o perină de canapea cu șolđi de peșce de Iosefina Crețoiu din Bucuresei; alta de m'etasă pingată pe ea o cunună de flori — nu scíu de cine; i'erăși o perină de

divan cu limbe de mătășă, cari ies din centru spre margine și în fie-care se află câte o figură română istorică sevă poporală, de d. Elisa Mureșanu din Brașov.

Dintre obiectele lucrate de dame, în această grupă mai însemnăm următoarele: Un chaise-long de dna Moga, pe atlas căpriu, flori roșie de peluche; un buchet de flori din pâne de Ecaterina Pușcariu în Brașov, o corfă de părete în catifea neagră cu solți de pești de dna Carolina Coroian n. Pop în Cluș; mai multe obiecte de iescă de dna Anastasia Florian în Székely-Udvarhely.

Dintre obiectele de industrie țerănescă: două părechi de mâneci cusute cu aur, din comuna Giulves în Torontal, sub patronajul contesei Kinsky, ambele în preț de câte 100 fl., cumpărate pentru regina României; tot de acolo stoffe de mobile, țesute cu fire de argint, 16 fl. metrul, cumpărate pentru curtea română la Sinaia; mai multe oprege de dșora Elena Coșar din Chiseteu, cari tôte se și cumpără încă 'n ziua primă pentru București.

Întrând în aripa stângă a expoziției, de cătră pörtă ierăși vedem industria de casă a țerancei române, aici deosebit sânt frumoșe cămășile și pânzăturile din Reșinari, Boița, Galeș, Brașov (Tocile.) Tălmăcel, Șuramare, părțile Beiușului, Mercurea, G. Hodac, din Șomcuta-mare, etc.; mai apoi găsim lânăria, mătășăria; în fund ne întimpină industria meseriașilor români. Aici vedem un imosant șifon, în stil renaissance, de Popoviciu în Brașov; o mesă de salon asemenea în stil renaissance de Constantin Juc în Lugos; mese de scris de Ștefan Olteanu din Turda tot în stil renaissance. Tot aci se află și un otoman cu imitațiune de pele de parduț, care atrage pe mulți.

Apoi întorcându-ne spre piramidă, în stânga se continuă expoziția meseriașilor: turtari, strungari, funeri, păpucari, cogiocari etc.; acești din urmă fac efectul cel mai mare, astfel lucrurile lui Ilie Ardeleanu cogiocar în Brașov atrag mulți privitori, tot aci Nicolae Suciu calfă a espus un cogioc-peptar cu 45 fl.

Reîntorcându-ne tot în această aripă, în mijlocul ei, vedem antăiu ierăși meseriile. De-a drépta o mare piele aternă, din ea tăiată, dar nedeslipită la ambele capete, o păreche de opinci, pe piele inscripțiunea: „Opinca e talpa țerei“. Sub acesta se află lucrurile pie-larilor Zenovie Nicodinescu din Făgăraș, Dimitrie Copăcianu din Sibiu.

Lângă acestia croitorii de vestminte bărbătesci, porturi populare bărbătesci, în fruntea acestora niște ornate bisericesci, înaintea cărora sânt postate cantarele decimale ale lui Gite din Oradea-mare; mai în lă-nturu se 'nalță piramida expoziției de vinuri, unde vedem vin dela Miniș de dl Stănescu, dela Covasint de dl Ion Desseanu, de Alimpiu Barboloviciu în Șimleu, de G. Filip în Tașnad, de Andreiu Cosma în Supurul-de-sus, de Vasilie Pățaș în Hotoan, de Alesandru Filip în Abrud (din Ighiu), de Grigorie Vitézu în Téca, etc.; rachiuri de pe la Beiuș, dela Téca (Vitéz), oțet de Nicolau Lobonț în Abrud, de Maria Cosma n. Dragoș în Supurul-de-sus etc. și tot mai încolo sânt espuse probele de cereale, verdețuri, miere de Ioan Vulcan dela Vermeș, de școla din Orlat etc., diverse instrumente de agronomie și altele, între cari scândurele Societății acționare din Năsăud, în fine vr'o două trăsuri mai fine.

Ni-a mai rămas de vizitat a treia aripă a expoziției, care se 'ntinde vis-à-vis de pörta de intrare. În data la stânga noastră dăm de un resboiu, la care o țerancă țese covore. Apoi vine grupa montanistică, în care este remarcabil o bucată de cărbune care conține și aur, raritate ca metal în vegetabile. Tot aci se află și apă minerală din isvórele dela Sân-George. Antici-tăți, între ele cornul de prav al lui Horia, și un prapor

din secolul XV. Un mineral în forma unui cap de óie, aflat pe malul Arieșului, de M. Andreica în Cămpeni. Buchete petrificate.

Urméză sculptura în lemn: un baston, lucru de mână, în decurs de doi ani, de dl Dionisiu Pașcuț, fost preot în Ghetea (Biharia) ier acum avocat în Buteni; două uși de altar, de Sabba Popoviciu, care are și un tablou în cadru sculptat de dsa. Aci notăm și o pictură pe sticlă de dna Petranu din Cluș.

După aceste începe expoziția Asilului Elena Dómna, la care vom reveni; acuma numai indegetăm că pe stelagiul de jos se află înșirate lucrurile de mână și esercițiile de scrisóre ale elevelor, ier pe păreți tablourile facute de ele, între cari escelează dșorele Emilia Popoviciu și Ecaterina Lungeanu, dimpreună cu profesorul lor dl I. Hința, carele cu tabloul seu: „O româncă ținând în brațe copilașul seu“, a imprimat suvenir viuă în toți vizitatorii.

Jumetate din fundul acestei aripe este ocupată tot de asemenea obiecte ale Asilului, lângă cari dșora profesoresă Eleonora Alesandrescu indeplinesce cu afabilitate rolul de cicerone. Partea a doua din fund este ocupată de galeria de tablouri a dlui Diamandi I. Manoli, în cari sânt represintați pictorii N. Popescu, Mihaiu Pop și Vlădareanu, și între cari escelează un cap de studiu al lui Nic. Popescu. În special într'un studiu ce ni s'a promis.

Întorcându-ne înderet, în stânga, pe păreți vedem ierăși pișe de pictură, sub ele obiectele Asilului Elena, ale școlei din Năsăud, la cari asemenea vom reveni, precum și lucruri dela alte școle, Glorina (gara transportabilă) a dlui Lazar Popoviciu etc.

În mijloc, îndată lângă piramidă, o femeie țese la un resboiu, apoi se află o grupă de flori, lângă cari Societatea „Concordia“ din Bucium a aretat în pracsă spălarea aurului, tot acolo vedem și o mașină de sburat de Stoica.

Urméză altă grupă: școla, despre care în detaliu de alta-dată, anatomie, apoi opere tipografice, între cari escelează tipografia dlui Grecescu din București, tipografia archidieceșană din Sibiu, vedem și una nouă: a dlui Alexi din Brașov.

Aci sânt espuse și două produse literare în manuscris. Unul, o comedie în 4 acte intitulată: „Două emancipate“, de dna Alesandrina Mateiu, care promite a deveni un nou nume în literatura română, — și altul de dl At. M. Marienescu: „Povestea florilor“, în care autorul a înșirat la vr'o 700 de numiri românesci de plante, ajutat de mitologia poporală purcețetóre parte din păgânism, parte din creștinism, de aceea a împărțit florile în aceste două clase, susținând efectul de frunte mitologiei populare creștine; densusul a înșirat un numer de plante după lécul lor, altele după înțelesul numelui lor, ier unora li-a dat personificațiuni cu roluri subalterne, ca tôte să aibă numele lor. Ópul în materie, scrie autorul în prefață, e o poveste și caracterul ei e creștin, ieră în formă e novelă.

În fine mai avem de insemnat câteva sculpture de lemn, niște feșnice de parocul Andronic Andron, și câteva aurituri, și cu aste ne-amă terminat scopul pentru asta-dată d'a schiță niște indegetațiuni generale, despre planul și arangiamentul expoziției.

Ioșif Vulcanu.

Dela băile Sângeorgiului Năsăudean.

Iubite Domnule Vulcanu!

Ai binevoit a publică în „Familia“ corespunđințe dela mai multe băi, dela Borsec, Tașnad, Mehadia etc. Cred că vei binevoi a da loc și acestei a mele scrisori dela baia Sângeorgiului, pe care o cunosci și dta în

persóna dela a. 1870 când ai durmit în podul cu fân, și mi se pare ai avut visuri neplăcute.

Sper dl meu cumcă vei face acésta cu atât mai vértos, căci după cât știu eu acésta este unica scaldă (baie) românescă în totă țera noastră, adecă proprietate românescă și arândatori români. Daună, căci până în timpul din urmă s'a aflat în o stare foarte primitivă. Dta îți vei aduce bine aminte de starea ei. De aci a urmat cumcă pe lângă totă bunătatea apei, care în multe privințe întrece chiar și isvórele dela Vichy Grande Grille din Francia, Bilin, Faschingen, Gleichenberg, Rohitsch, Borsec ș. a. este atât de puțin cunoscută. Pe când Vichy are numai 50-637 equival soliđi din 10,000, Bilin 49-598, Faschingen 32-981, Gleichenberg 35-884, Rohitsch 57-539, Borsec 31-920, apa dela Sângeorgiu are 70-860 părți solide. Analisa singură constată adevérul.

Cu altă ocaziune, când voiu puté dispune de mai multă vreme, îți voiu trimite un studiu comparativ despre aceste și alte fântáne minerale pe basea analizei chimice. Până atunci vin a constată cumcă băile Sângeorgiului a început a se redică, grație zelului unor bărbați cari de mai mulți ani a lucrat în acésta direcție și cu deosebire au mijlocit la comunitatea Sângeorgiu ca să se învóiescă la o esarendare pe timp de 30 de ani, iér de altă parte a lucrat pentru înființarea unei societăți de acțiunare „Hebe“, care cu începutul anului 1881 a și început la lucru din tóte puterile, și care pe lângă Sângeorgiu au mai esarendat încă și romantica fântână și baie românescă „Valea vinului“, ce este numai 2 óre depărtată dela Sângeorgiu sub muntele Ineu, în mijlocul pădurei de brađi. Între acesti zeloși bărbați, se mi-se ierte indiscrețiunea, fac amintire de dr. Ștefan Popu, actualul medic de comitat în comitatul Făgărașului.

Istoricul societății „Hebe“ îl las pentru altă-dată.

Voiu să rămân pentru acuma la sezonul din astă veră și respective voiu să me restring la un scurt raport.

Dintre trebuințele cele mai simțite erau regularea transportului de apă și umbră. Apa din Sângeorgiu se bucură și până de un transport estins până în Bucovina, Mureș-Oșorheiu, Deș, Gherla etc. Însă umplerea și astuparea sticlelor eră foarte primitivă, de unde urmă cumcă carbonul liber, o parte constitutivă însemnată a acestei ape volatilisă cu totul, seú după limbajul vulgar apa își perdea din putere. De aceea s'a clădit o pivniță de umplut și sper cumcă nu peste mult apa din Sângeorgiu se va căpetá sigilata după modelul dela Carlsbad, la care cred că apa din Sângeorgiu cu timpul i va face concurență. Pentru umbră s'au pus pe dembul deasupra fântanelor la 4 până 5 mii de arbori. Firesce că mulți s'au și uscat din ei. Pe anul viitor se vor continuá plantațiunile. Peste 2—3 ani sper cumcă nime nu se va puté plânge pentru lipsa de umbră.

După planul ce existe pe anul viitor are să se clădescă o restaurație nouă, apoi arenă pentru cură închisă cu geamuri de sticlă, băi calde noue, băi reci (basenuri reci) acoperite cu sticlă și cu douchuri. Facându-se tóte aceste, se speréză la o frecuență foarte mare, se speréză cumca cu deosebire frații din România cari voiesc a preferi băile din străinătate la cele din țeră, vor preferi baia Sângeorgiului, 1) pentru că este în privința bunătății cea d'ântăiu din Transilvania și póte și în Ungaria întregă, 2) pentru că este românescă și va rămâne românescă, vor lăsá banii la Români și nu vor avé atâte neplăceri cum a avut în toți ani pela Borsec, Tușnad, Vâlcele și Mehadia.

Singur și numai în anul acesta s'au făcut foarte multe îmbunătățiri. Dar s'au și adunat foarte mulți ós-

peți. Nici odată nu s'au înmulțit óspeții ca în astă veră. Pe la jumătate juliu, nu se mai căpétau nicări quartire. O multime de familii au trebuit să parásescă scaldele din lipsa quartirelor. Până acuma sânt înscrise peste 150 familii.

Pe cetitorii „Familiei“ i-va interesá să scie ce Români au frecuentat acésta scaldă în astă veră. Ietă pe scurt: Afară de medicul scaldei dr. Em. Filipanu și directorele societății advoc. Danilă Lica, dnii: Ion Romanu adv. la Făgăraș cu stim. familie, dr. Gregoriu Silași prof. la universitate în Cluș, Gavrița Manu adv. în Deș, Gavrița Manu adv. în Bistrița, dr. Nechita adv. în Zelau, Doroteu Cimbulea asesor în Bistrița cu stim. familie, preoții T. Vrasmaș, L. Cosbuc, Petre Vertic, adj. just. cerc. Larionesi Alexa. Din Năséud profesorii gimn. dr. C. Moisil, dr. Paul Tanco, Ion Ciocanu, Gav. Scridonu, Greg. Pletosu, învățătorul Iacob Popu și Petre Tofanu, capitani în pensiune cu familia Ion Purcei și Vasile Popițanu, Leon Picu conduc. la cărțile funduare, Iosif Popescu profes. de teologie din Sibiu, medicul cercual Petre Neagoș, învățat. normal Eremie Fabișu, capit. dela reg. 50 Ștef. Borgovanu, locot. dela reg. 63 Hangea, inspectorul de școlă Augustin Popu, familia Craiun din Bistrița, dna Vladu dela S.-Regin, cancelistul metropolitan dela Cernăuț Tomovicu, dna Grigorița din Năséud, dna Regius și domnișóra Hermine Manu din Mureș-Oșorheiu, dl cancel. jud. Trifu ș. a. m. m.

Afară de acestia au mai fost óspeți din departări mari, dela Sibiu, Cluș, Gherla, Deș, Zelau, Șimleu, Cernăuți, Rădăuț etc.

Pentru distragerea publicului cantă în totă ziua séra și dimineața o bună capelă de musică, ce fu acordată pentru întreg sezonul, apoi în totă săptămána baluri, concerturi, jocuri de tombolă și altele asemenea. La baluri Români au știut da la totă ocaziunea petrecerii un colorit românesc, la cari s'au danțat Someșana și Hora. Romana nu s'a jucat nici odată, și după a mea părere foarte bine au făcut, pentru că mai bine se nu se jóce decât se se jóce reu. Este dureros, că Români privesc jucarea Romanei prę ușor și nu-și ieu osteneală a o învăța bine înainte de a o jucá. Romana este unul din cele mai grațioase și mai elegante danțuri de salon, însă lipsindu-i regularitatea, unitatea mișcărilor la comandă, i lipsesce frumseța și totă grația.

Când timpul eră favorabil s'au făcut excursiuni la fântána numită de sulfure, însă care se pare după proprietățile fizice ale apei a fi apă carboniferă și cu oxidul de fer, care fântână este 1/2 óră dela fântánele principale; apoi s'au făcut excursiuni la Valea vinului despre care am vorbit mai sus și care este proprietatea fondului școlastic central din Năséud. Apa din Valea vinului conține mult fer și are o temperatură de 10° C. Clima de munte și aerul reșinos fac o impresie foarte plăcută și binefăcătoare. Alții au făcut excursiuni pe Cormaja. Așa se numesce o vale romantică ce curge din Someș din sus de Sângeorgiu și isvóresce din Carpații de cătră Marmăția. Cormaja este avută în tot felul de păduri, de isvóre reci ca ghița, avută de păstravi, avută în formațiuni de calcit, quarzit, trachyt și tot felul de șisturi cristaline. Iubitorul de natură găsesce aci cele mai plăcute locuri, iér pictorul multe tablouri surprindătoare.

Să tac la acest loc de acele frumoase și farmecătoare prospecte ce le pot avé toți acei ce au plăcerea a face excursiuni pe alpii Rodnei, și cu deosebire pe Ineu, Craiunel, Corongiș, Galaț, Gergeleu, Gemeni etc., unde se pot recoltá cele mai frumoase și mai rari flori alpine, Rhododendron, Laba leului (Leontopodium alpinum, Edelweiss), Bulbuci de munte (Trolus europaeus) ș. a. m. ce se află pe subtrat de var primordial.

Vieta în Sângeorgiu este în proporție cu viața de la alte băi foarte efină. Taxa de o baie caldă 30—40 cr., una rece 8 și 12 cr., cuartir 40 cr. până 1 fl. la zi. Viptul după tarifar: Abonament prânzul 80 cr. dus acasă 90; supă seacă 10 cr., carne rasol 24 cr., mâncare de legume 28 cr., friptură 30—40 cr., cafea albă 25 cr., neagră 12 cr., vin vechiu litra cu 50 cr., vin nou cu 30 cr., vin de butelie 40 cr.

Comunicațiile sânt bune. După ce se va deschide drumul de fer până la Deș, poate să vina omul de aci în 7—8 césuri, ier dela Bistrița 4 césuri. Trăsuri (caruțe) până la Rodna, Anieș, Valea-vinului se capetă destule în comună cu prețuri moderate. Până la Valea-vinului costéza 2 fl. 50 cr. — 3 fl., până la Rodna 1 fl. 60 cr. Ospetari au fost 2 cari emuléză cu viptul.

Înainte de a încheia, fac descoperirea cumcă în anii din urmă s'au mai descoperit 2 isvóre foarte bune, cari după părerea multora întrec pe cele vechi în privința bunetății, va să dică astăzi are Sângeorgiu 4 fântâni foarte avute și în cantitate. Pe fântâna cea de mai la vale a botezatu-o dl avocat I. Roman dela Făgăraș „Fântâna lui Bărnuț”. Dl Romanu avu bunătatea de a făgădui cumcă își va scrie și dlui impresiunile sale primite aice. Salutare!

Dr. A. P. Alexi.

Dela băile din Gleichenberg.

Mă află la sfârșitul sezonului în Gleichenberg, când ôspeții încep a se depărtă, fie-care la patrimoniul seu, afară de cei ce rămân aici pentru eternitate! Căci, Gleichenbergul, din nefericire, primesce nu puțini vizitatori, cari apoi, nu se mai reîntorc în veci în patria lor!

Sub impresiunea spectacolului trist și posomorit al societății de aici, gândiam adese în mine, ôre ce se scriu pentru „Familia” dvóstre? Să admir și să laud minunatele opere ale naturei, ori să compătinesc și să deplâng pe nefericiții ômeni osendiți a-și cercă refugiul și mângâierea lor în munții și în văile Gleichenbergului din Știria!

Întorcând însă privirea dela fața lugubră a societății la spectacolul cel măreț și vesel al naturei, inima omului se simte transportată de-o emoțiune tainică în regiunile visurilor și ale fantasiei, unde tôte și-se înfăcișeză măreț și încântător!

Băile din Gleichenberg, care pot fi privite ca un mic paradis pământesc, au ajuns în timpul din urmă a fi puse cu tótă dreptatea în șirul celor d'ântăi băi europene! Escelența apelor sale minerale, dulcéța aerului, și mai pe sus de tôte, minunata lor pozițiune geografică le-au făcut renumite în tótă Europa. Situate între gradele 46° 52' 30" a lungimei de Nord, și 33° 36' 50" a lungimei de Vest, ele stau 900 urme peste nivelul mării, pe o vale întinsă, ce are aspectul unei grădini pompóse, încungîurată de tôte părțile cu coline innalte rămânând deschisă și liberă numai la Sud.

Pe coline și la póla lor sânt grupate vilele băilor, despărțite una de alta prin grădini de flori ori păduri stufose. Plăcuta mică colonie a băilor e scutită de vântul dela Nord și de tempestăți de cătră cei doi „Gleichenberger Kogel” din cari isvoresc apele minerale.

Cu privire la istoria primitivă a băilor, sânt foarte remarcabile obiectele din perióda de fier, precum ôse, vase de lut, instrumente etc. care a fost găsite când s'a săpat fundamentul villei Max. Ier ca date istorice mai nôue servește bronzul celtic, armele romane, urnele de cenușă, urcióarele de sticlă, aflate tot în Gleichenberg, cea mai interesantă însă și singură în felul seu este o fântână romană în piétră, conservată până astăzi foarte bine, descoperită în anul 1845. Pe fundul

acestei fântâni s'au găsit 100 bucăți monetă romană din anii 14—284 d. Christos, precum și câteva alune întregi.

Băile din Gleichenberg erau cunoscute bine Romanilor, mai ales din timpul lui Constantin cel mare, care vizită adese-ori provincia Știriei. Însé năvălirile barbarilor, cari nimiciseră aprópe tot ce produsese arta și cultura romană, au făcut ca aceste băi să rămână te-saur îngropat până la finea secolului XVIII, când medicul Gleisner a atras cel d'ântăiu atențiunea asupra lor!

Istoria Gleichenbergului, ca loc de cură începe numai la anul 1834, când contele Wickenburg, guvernatorul Știriei pe atunci, a solicitat înființarea unei societăți anonime, care esplotând minunatul teren natural, a ridicat acolo stabilimentul termal de astăzi. Valea cea noroióasă și sterpă se transformă într'un parc magnific lucrat după un plan propriu al contesei. Si astfel, băile fuseră cercetate în an. 1837 de 118 ôspeți străini. Astăzi ele au 70 de localități cu 1000 de camere, în care pot locui 1400—1600 ôspeți comod!

Între localuri, cel d'ântăiu atrage atențiunea vizitatorilor salonul de cură (Curhaus) având în parter o căfenea și o confetărie spațioasă, ier în etagiu un elegant salon de dame, de musică și de lectură în care se află la dispozițiunea publicului aprópe 100 jurnale în diferite limbi. De aci conduce calea spre strada principală la „Vereinshaus” unde se află direcțiunea băilor. Vis-à-vis stă „Vereinsterasse” împodobită cu diferite statue. Aci și-are localul seu oficiul poștal și cel telegrafic. Suind treptele, ce conduc dela acest edificiu, ajungem la claustrul franciscanilor și la biserica zidită în stilul bizantin. Afară de aceste stabilimente mai însemnate sânt încă „Villa Max”, „Villa Höflinger”, „Villa Possenhofen”, „Hôtel Venedig”, „Hôtel Mailand”, „Villa Süss”, zidită în stil italic etc. Pentru publicul iubitor de artă, în Gleichenberg s'a ridicat un teatru frumos, în care jôcă în restimpul sezonului o trupă teatrală din cele mai destinsse. Băile au și un orchestru escelinte, care cântă în tôte zilele, dimineța dela ôrele 6—8 și d. m. dela 5—7, spre a distra publicul cel melancolic și posomorit!

Isvórele principale de ape minerale în Gleichenberg sânt: isvorul „Constantin”, „Emma”, „Klausen” și „Johannisbrunn”. Întrebuințarea acestor ape minerale are un succes escelinte mai ales la morburile de catar, precum și la bólele organelor respiratóre digestive, la inflamațiunile plomănilor și la morburi de oftică. Sezonul băilor începe la 1 maiu, care se poate prelungi încă și pentru lunile septembrie și octombrie, căci Gleichenbergul n'are climă de munte, ci prin pozițiunea sa meridională și încungîurat de coline, el are o climă móle constantă, temperatura nu e schimbăciósă, vânturile și ploile sânt rare.

Afară de apele minerale se întrebuințeză foarte des zérul de capră gol, ori mestecat cu apă, care se vinde inmediate lângă isvorul „Constantin”, unde se adună ôspeții în tôte zile ca se bee apă, dimineța dela ôrele 6—9 și după mēdăci dela 4—6. În acest restimpumatul pe promenade este oprit, ier în salóne și restaurațiuni este oprit totdeuna.

Ca tôte băile europene, Gleichenbergul séménă cu o colonie internațională, compusă din tot felul de naționalități. Români din România au vizitat băile din Gleichenberg în sezonul de estimp aprópe 50 de persoane. Aici a fost academicul dl Vasilie Maniu din Bucuresci, dl colonel Dimitrescu cu soția sa, dl căpitan de artilerie Cucu cu dómna sa Paulina, dd. căpitani Manolescu și Negulescu etc.

Ceea ce ridică însă mai mult prezența ôspeților români în Gleichenberg, fu dómna Paulina Cucu, care

În costumul național cel pitoresc eră cu nesațiu admirată de mulțimea străinilor, ce nu veduseră încă frumosul și esteticul costum românesc. O engleză rămase așa de tare încântată de frumusețea și clasicitatea costumului femeiei române, încât trebui să facă cunoștința domnei Cucu și a comandat pentru sine un astfel de costum în București.

Pentru cei ce siliți, ori din plăcere, ar voi să cerceteze băile din Gleichenberg însăm, că linia cea mai scurtă este care duce dela Budapesta peste Székesfehérvár la Szombathely și de aici la Feldbach, cea din urmă stațiune a drumului de fer la Gleichenberg. Cine a petrecut odată în acest minunat loc de cură, este imposibil ca să nu rămână încântat de el în toată viața sa!

X.

Teatru și bal român în Șiria.

Pe când aceea parte a publicului românesc, care are fericirea, să participe la marile festivități din Sibiu, își petrece în dragul inimii vedându-i ochii produsele industriei române, acele produse mândre, care sunt chierate a ridica vaza poporului nostru pe acest teren : noi departe de acel loc căutăm a ne petrece și noi românește de bucuria progresului, ce-l facem. În mijlocul veseliei adesea gândim la Sibiu și la expoziția română, și gândim cu jale, căci multe piedeci ne opresc a o vedea.

Petrecerea noastră a avut loc în 23 august (4 sept.) a. c.

Reprezentățiunea, ținută în curtea ospetăriei, a decurs după programa, ce ați binevoit a o publica și diletanții au mulțumit publicul, care i-a aplaudat după fie-care punct. Corul vocal, condus de inv. N. Ștef. a executat cu mare precizie următoarele quartete : „Filomela“, „Hora dela Plevna“ și „Cătu-i țera românească“. Dl V. Tătar a produs mare plăcere în „Cioabanul“, dând probe și asta-dată despre frumoasa sa voce. Piesa dlui Alesandri „Cuiul în părete“, încă a reeșit bine cu toată greutatea ei; dl Doboș a reprezentat binisor pe sgărcitul moș Arvinte, asemene și Petcovici pe Pepelea.

Sfârșindu-se reprezentațiunea, publicul a intrat în sala ospetăriei, care eră decorată cu ghirlande de flori și crengi verzi și pe la 10 ore s'a început balul cu „Ardeleana“. Veselia în tot decursul balului a fost foarte mare, așa că numai rar am vedut atata însuflețire; și cum să nu, căci cine putea să rămână neșters până în inimă de atăta ochi frumoși și să nu se cucerit în mijlocul atător ființe dragălașe, care până la tot atătea grații?!

După pauză musica întonă marșul lui Mihail și intrară 8 „Călușeri“ în frumoase costume naționale cu cușme curcănesci în cap, salutați fiind de câtră public cu un vifor de aplause. Călușerii făcură o preumblare în sală, apoi se grupară în giurul vetavului I. Mera și jucară cu esactitate jocul strămoșesc. Românii le creșcea inima de bucurie și străinii priviau cu mare plăcere acest joc eroic : și o cunună frumoasă i s'a dat vetavului „în semn de onoare“. Încetând îndelungatele aplause ale publicului, se începă jocul cu „Ardelena“ și cu aceeași însuflețire ca mai nainte a durat până la sfârșit.

Eră ziua albă, când toți jucau veseli și nime nu gândia la plecare; abia câtră 7 ore, când pătrunsesse rațele sôrelui în sală se depărtă întregul public ducând cu sine cele mai dulci suveniruri despre această petrecere românească. Câte suspine, câte priviri doioșe și strin-

geri de mână a fost martori la acea despărțire, cine o ar pute spune.

Cu bucurie trebuie, să amintesc, că la balul nostru s'a jucat „Romana“ și pot dice bine. Ar fi numai de dorit, ca să se introducă în toate balurile românești acest frumos joc național, care decă nu întrece cele străine, rivalizează cu ori-care; și atunci sunt sigur, că jucătorii s'ar interesă, să-l învețe.

Mare bucurie am simțit vedând familiile străine de aici reprezentate foarte bine și încă prin elita inteligenții lor; dar ne-a părut rău, că câțiva Români au lipsit și asta-dată, acei Români, cari totdeauna escelează prin absința lor dela tot ce e românesc, preferim a fi codașii străinilor. Până când, o Dômnă, va domni între noi invidia, acest verme, care a ros la inima nêmului nostru și când vom fi uniți în eugete, uniți în simțiri?!

Din frumoasa cunună de dame pot aminti pe următoarele :

Dômnă : Adalbertina Hofbauer soția dlui jude reg. din loc, Irina Mihailovici, Piroška Török soția not. publ., Gizela Braun soția medic. com. de aici, Elena Mera din Șiria, Catarina Stan din Cherechiu, Adalb. Nájmányi din Șiria, Morariu din Maderat, P. Zaslo din Seleuș, Sultana Secheșan din Șiria, Eugenia Bogdan, Ana Ștef, Ana Vanc din Șiria, Ursu din Curtacher, Iuliana Popescu din Covasinț ș. a.

Ier dintre dșore : Dragina Mera din Șiria, Elena Ponta din Pecica, Mariora Cornea din Rêpsig, Ecaterina Stan din Cherechiu, Sidonia Halic din Bêrsa, drele Duma din B.-Ineu, Ecaterina Bragea din Macea, Sidonia Secheșan din Șiria, Ecaterina Vaida din Husasêu, Iuliana Urs din Curta-Cheriu, Dronca din Șicula, Elena Popescu din Maderat, Caracioni din Covasinț ș. a.

Roland.

C e e n o u ?

Expoziția română din Sibiu se va închide la 14 septembrie. Comitetul a redus prețul de intrare de la 60 cr. la 30 cr., ieră vineri și duminică la 20 cr., pentru soldați și școlari numai la 10 cr. Catalogul tipărit se termină la nr. 5556, înse peste o mie de obiecte nu se mai află înșirate în acest catalog. Aceste se vor pune numai în raportul final, unde se vor afla după grupe.

Regina României, precum cetim în „Poporul“, ar fi destinat pentru încurăgierea industriei rurale o sumă de 36,000 lei, care va fi încredințată Societății „Concordia Română“, spre a instala o prevălie unde toți țeranii vor pute depune produsele lor ca costume naționale, țesături, pânzeturi etc. spre a fi vândute. Dșora Victoria Hodoș, fiica lui dr. Iosif Hodoș, va intră — precum aflăm din „Românul“ — în Asilul Elena Dômnă din București, unde a fost primită de câtră regina, augusta protectore a acestui institut.

Hymen. Dl George Rednic, avocat în Sighetul-Marmației, ș-a încredințat de soție pe dșora Leona Nagy în Nagy-Szöllös.

Cel mai mic tablou din lume. Dl Engel, artist austriac, a zugrăvit, cu culori, un tablou care n'are de cât 7 milimetri pătrați și pe care se distinge cu ochiul liber o pajște smăltată cu flori, un lac, împărătésa Elisabeta călare, urmată de ogarul seu, șese plopi, un parc, un castal, o vechiă biserică sătăscă, câmpii, deluri, păduri; la orizont un lanț de munți; și mai este loc încă pentru un frumos cer de veră.

Proprietar, redactor respundător și editor :

IOSIF VULCANU.